

Komentár k rozhodnutiu o určení kapitálového vankúša pre lokálne systémovo významné banky

Úvod

Na pokrytie rizika a zvýšenie odolnosti lokálne systémovo významných bánk (O-SII¹) sa používa kapitálový vankúš, tzv. vankúš pre O-SII. Jedná sa o banky, ktoré sú významné pre lokálny finančný systém a pre lokálnu ekonomiku. Maximálna možná výška kapitálového vankúša pre O-SII, ktorú môže stanoviť Národná banka Slovenska (NBS), je 3 % celkových rizikových expozícií².

V roku 2023 bola identifikácia systémovo významných bánk vykonaná rovnako ako v predchádzajúcich rokoch na základe metodiky, ktorá vychádza z usmernení Európskeho orgánu pre bankovníctvo (EBA)³. Jednotlivé banky sú identifikované ako systémovo významné na základe kritérií, ktoré zahŕňajú viacero ukazovateľov. Na základe údajov ku koncu roka 2022 bolo ako O-SII identifikovaných 6 bánk, pričom samotný zoznam O-SII sa v porovnaní s predchádzajúcim rokom nemenil. Na rovnakej úrovni ako v minulom roku ostávajú aj kapitálové vankúše pre jednotlivé systémovo významné banky.

Celková kapitálová primeranosť bankového sektora ku koncu roka 2022 dosahovala aj naďalej veľmi dobrú úroveň 19,6 % rizikovo-vážených aktív. Objem využiteľného kapitálu nad rámec kapitálových požiadaviek⁴ dosiahol úroveň 1,6 mld. € (3,9 % rizikovo-vážených aktív). Aktuálna úroveň kapitálových požiadaviek systémovo významných bánk zostane aj na budúci rok nezmenená, preto rozhodnutie nebude mať žiadny vplyv na voľný kapitál bankového sektora. Vďaka tomu budú mať banky dostatok zdrojov na poskytovanie úverov a financovanie ekonomiky.

Zoznam systémovo významných bánk zostáva bez zmeny

Zaradenie do zoznamu systémovo významných bánk sa deje na základe metodiky definovanej v rámci už spomínaného usmernenia EBA³. NBS zároveň používa aj vlastnú metodiku, ktorá na jednej strane vychádza z európskej metodiky, ale je zároveň doplnená o niektoré špecifiká slovenského bankového sektora. Vzťah medzi týmito metodikami je hierarchický. Ak je s pomocou európskej metodiky banka identifikovaná ako systémovo významná, je automaticky považovaná za systémovú banku. V rámci národnej metodiky je možné zoznam systémovo významných bánk rozšíriť o banky, ktoré neboli zachytené v prvom kroku.

---

¹ Z angl. „Other Systematically Important Institution“ prekladáme ako lokálne systémovo významná banka podľa § 33a ods. 1 písm. c) zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách a inak systémovo významná inštitúcia podľa článku 131 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2013/36/EÚ z 26. júna 2013.

² V prípade dcérskych spoločností môže byť výška vankúša obmedzená aj výškou vankúša pre globálne systémovo významnú banku (G-SII) alebo lokálne systémovo významnú banku (O-SII), ktorá sa vzťahuje na ich skupinu na konsolidovanom základe. V týchto prípadoch výška vankúša pre O-SII nemôže presiahnuť úroveň vankúša pre G-SII alebo O-SII na konsolidovanom základe zvýšenú o 1 p. b.

³ EBA/GL/2014/10

<http://www.eba.europa.eu/documents/10180/930752/EBA-GL-2014-10+%28Guidelines+on+O-SIIs+Assessment%29.pdf>

⁴ Bez zohľadnenia požiadavky na MREL.

Na základe metodiky EBA hraničné skóre prekročilo šesť bánk a jedna pobočka zahraničnej banky⁵. Poradie bánk sa na prvých štyroch miestach nezmenilo. Svoje pozície si však vymenili Prima banka a 365 banka. Skóre Prima banky aj v roku 2022 rástlo, na druhej strane systémová významnosť 365 banky postupne klesala.

Zoznam systémovo významných bánk od 1. januára 2024:

- 365.bank, a. s.,
- Československá obchodná banka, a. s.,
- Prima banka Slovensko, a. s.,
- Slovenská sporiteľňa, a. s.,
- Tatra banka, a. s.,
- Všeobecná úverová banka, a. s.

Úrovně kapitálových vankúšov pre systémovo významné banky

Celkové skóre sa u väčšiny bánk v porovnaní s minulým rokom nezmenilo do takej miery, že by bolo potrebné meniť výšku kapitálovej požiadavky. Výška kapitálových vankúšov pre systémovo významné banky pre rok 2024 ostáva rovnaká ako v roku 2023.

Banka	Výška kapitálových vankúšov pre O-SII od 1. 1. 2023	Navrhovaná výška kapitálových vankúšov pre O-SII od 1. 1. 2024
Všeobecná úverová banka, a. s.	1,75 %	1,75 %
Slovenská sporiteľňa, a. s.	2,00 %	2,00 %
Tatra banka, a. s.	1,50 %	1,50 %
Československá obchodná banka, a. s.	1,25 %	1,25 %
Prima banka, a. s.	0,25 %	0,25 %
365.bank, a. s.	0,25 %	0,25 %

Zdroj: NBS, ECB

Poznámka: O-SII - lokálne systémovo významné banky, ECB - Európska centrálna banka. Všeobecná úverová banka, a. s. dosiahla podobné skóre ako v predchádzajúcich rokoch, ktorému zodpovedá výška kapitálového vankúša na úrovni 2,50 %. Horná hranica vankúša O-SII pre VÚB je však ohraničená úrovňou O-SII vankúša jej materskej skupiny Gruppo Intesa Sanpaolo, a preto jej aj naďalej zostáva vankúš vo výške 1,75 %.

⁵ Ide o UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a. s., pobočka zahraničnej banky. V prípade pobočiek zahraničných bánk nie je možné stanoviť požiadavku na kapitálové vankúše.

Prílohy

Príloha 1

Legislatívny rámec

NBS má na základe § 33d ods. 1 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (zákon o bankách) povinnosť určiť zoznam O-SII a od 1. januára 2016 tento zoznam zverejniť na svojom webovom sídle. Ďalej, NBS môže na základe § 33d ods. 6 zákona o bankách rozhodnúť o určení vankúša pre O-SII.

Na základe § 33d ods. 14 zákona o bankách má NBS povinnosť aspoň raz za kalendárny rok preskúmať určenie O-SII a výsledok preskúmania oznámiť príslušnej O-SII a Európskemu výboru pre systémové riziká. Toto rozhodnutie sa Bankovej rade NBS štandardne predkladá v mesiacoch apríl, resp. máj.

Na základe § 33d ods. 10 zákona o bankách, ak O-SII je dcérskou spoločnosťou globálne systémovo významnej banky (G-SII) alebo dcérskou spoločnosťou O-SII, ktorá je materskou bankou v Európskej únii a podlieha vankúšu pre O-SII na konsolidovanom základe, tak vankúš pre O-SII, ktorý sa vzťahuje na O-SII na individuálnom základe alebo subkonsolidovanom základe, nesmie presiahnuť nižšiu z týchto hodnôt:

- a) súčet vyššej z hodnôt miery vankúša pre G-SII alebo O-SII, ktorá sa vzťahuje na skupinu na konsolidovanom základe a 1 % celkovej rizikovej expozície vypočítanej podľa osobitného predpisu,
- b) 3 % celkovej rizikovej expozície vypočítanej podľa osobitného predpisu alebo hodnota miery vankúša pre O-SII, ktorej uplatnenie na skupinu na konsolidovanom základe povolila Európska komisia.

Výšku vankúša pre O-SII teda efektívne obmedzuje buď limit na úrovni 3 % alebo O-SII/G-SII vankúš materskej banky zvýšený o 1 p. b.

Príloha 2

Metodický rámec

Metodika pre určenie zoznamu O-SII na Slovensku sa v roku 2023 nemenila. Na opätovné určenie O-SII v roku 2023 sa použila metodika publikovaná v usmernení EBA, zverejnená 14. decembra 2014. Táto metodika je založená na 10 indikátoroch, ktoré za daný bankový sektor vstupujú do výpočtov v kroku 1. Celkové skóre bánk sa vypočíta na základe skóre týchto indikátorov, pričom základná hranica skóre je stanovená metodikou na úrovni 350 b. b. Metodika umožňuje národným orgánom určiť celkové skóre pomocou dodatočných indikátorov. NBS vypočítava celkové skóre pomocou troch dodatočných indikátorov v kroku 2, v ktorom hranicu identifikácie O-SII stanovila na úrovni 425 b. b.

V kroku 2 používa NBS tri dodatočné indikátory: celkové rizikové expozície, úvery poskytnuté retailu a vklady prijaté od retailu. Tieto lepšie odzrkadľujú charakter systémového rizika v slovenskom bankovom sektore. NBS ich zaradila do piatej kategórie, pričom váhy sa rozdelili rovnomerne medzi jednotlivé kategórie a v rámci kategórií medzi jednotlivé indikátory. Použitú metodiku (zoznam indikátorov aj ich váhy) uvádza tabuľka č. 2.

Kategória	Indikátor	Váha EBA	Váha NBS
Veľkosť	I1 Celkové aktíva	25,00 %	20,00 %
Význam (vrátane nahraditeľnosti/infraštruktúry finančného systému)	I2 Hodnota domácich platobných transakcií	8,33 %	6,67 %
	I3 Vklady vkladateľov súkromného sektora v rámci EÚ	8,33 %	6,67 %
	I4 Úvery poskytované príjemcom súkromného sektora v rámci EÚ	8,33 %	6,67 %
Zložitosť/cezhraničná činnosť	I5 Nominálna hodnota OTC derivátov	8,33 %	6,67 %
	I6 Cezhraničné pasíva	8,33 %	6,67 %
	I7 Cezhraničné aktíva	8,33 %	6,67 %
Prepojenie	I8 Pasíva v rámci finančného systému	8,33 %	6,67 %
	I9 Aktíva v rámci finančného systému	8,33 %	6,67 %
	I10 Zostatková hodnota emitovaných cenných papierov	8,33 %	6,67 %
Voliteľné ukazovatele	I11 Celkové rizikové expozície		6,67 %
	I12 Úvery poskytnuté retailu		6,67 %
	I13 Vklady prijaté od retailu		6,67 %
Hranica skóre pre O-SII		350 b. b.	425 b. b.

Zdroj: EBA, NBS

Poznámka: O-SII – lokálne systémovo významné banky, EÚ – Európska únia, OTC deriváty – mimoburzové deriváty, EBA – Európsky orgán pre bankovníctvo.